

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Evy Šonkové a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Sylvy Šiškeové v právní věci žalobkyně: **MONETTA CK, s. r. o.**, se sídlem Skalice 42, Skalice, zastoupená Mgr. Ing. Janem Kabešem, advokátem se sídlem Rubešova 162/8, Praha 2, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 2. 2022, č. j. 111/22/5200-11431-702498, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 26. 9. 2022, č. j. 63 Af 4/2022-131, o návrhu žalobkyně na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ze dne 28. 8. 2023,

t a k t o :

- I. Kasační stížnosti **se nepřiznává** odkladný účinek.
- II. Žalobkyni **se ukládá** zaplatit **ve lhůtě patnácti dnů** ode dne doručení tohoto usnesení soudní poplatek ve výši **1000 Kč** za podání návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Finanční úřad pro Jihočeský kraj (dále jen „správce daně“) vydal platební výměr ze dne 14. 5. 2019, č. j. 1155370/19/2212-50524-307564, kterým byla žalobkyni za zdaňovací období let 2013 a 2014 doměřena daň z příjmů právnických osob vyšší o částku 2 196 780 Kč a dále penále v částce 439 356 Kč. K doměření daně z příjmů právnických osob došlo v důsledku zneužití práva, k němuž mělo dojít účelovou emisí a následným úpisem korunových dluhopisů, jejichž stěžejním důvodem bylo zatížení žalobkyně nákladovými úroky. Odvolání žalobkyně žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím zamítl. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně žalobu, kterou Krajský soud v Českých Budějovicích (dále jen „krajský soud“) v záhlaví uvedeným rozsudkem rovněž zamítl.

[2] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) proti napadenému rozsudku podala kasační stížnost. Následně požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[3] Stěžovatelka v návrhu uvádí, že aktuální kroky správce daně (mj. vydání exekučních příkazů na přikázání pohledávek z bankovních účtů a zřízení zástavních práv k movitým i nemovitým věcem) mohou vést až k jejímu existenčnímu ohrožení. Stěžovatelka nemá

prostředky k provozování jakékoliv činnosti, která by jí přinášela prostředky nezbytné pro další provoz, a nemůže si tyto prostředky za stávající situace ani opatřit.

[4] Stěžovatelce bylo znemožněno hradit závazky vůči dodavatelům a dalším věřitelům, ale i zaměstnancům, kvůli čemuž došlo již v několika případech k ukončení vzájemné spolupráce s dodavateli a výpovědím ze strany zaměstnanců. To vedlo ke snížení produkce stěžovatelky. Stěžovatelka navíc nemůže hradit zákonné povinné ručení za vozidla, pojištění za nemovitý majetek ani nemá přístup k prostředkům na jeho nezbytné opravy.

[5] Stěžovatelčini věřitelé na ni mohou takřka kdykoli podat insolvenční návrh. Úspěšnost případného insolvenčního návrhu závisí právě na tom, zda bude stěžovatelce umožněno reálně pokračovat v její podnikatelské činnosti.

[6] Stěžovatelka také uvedla, že správce daně přikročil k prodeji zastavených vozidel. Tento postup podle ní neměl ekonomicky žádný smysl, neboť roční příjem z pronájmu vozidel činil 116 400 Kč, zatímco vozidla byla v dražbách prodána za 176 001 Kč. Při započtení daně z přidané hodnoty a nákladů dražby je přitom výsledná částka získaná prodejem vozidel zcela bagatelní, a její vymožení na úkor ztráty pravidelného ročního příjmu z pronájmu nedává žádný logický smysl. Stěžovatelka přiložila účetní dokumenty, z nichž má být zřejmý pokles celkové ekonomické aktivity stěžovatelky oproti minulému roku. Příjmy stěžovatelky aktuálně plynou v zásadě jen z pronájmu nemovitostí, přičemž tyto prostředky jsou okamžitě odváděny správcem daně z bankovních účtů na úhradu doměřené daně. Závěrem stěžovatelka odkázala na judikaturu správních soudů týkající se odkladného účinku.

[7] Žalovaný návrh stěžovatelky na přiznání odkladného účinku navrhl zamítnout. Stěžovatelka v něm totiž neuvedla takové skutečnosti, ze kterých by bylo možno dovodit splnění zákonem stanovených podmínek pro přiznání mimořádného institutu odkladného účinku kasační stížnosti. Stěžovatelka sice uvádí, že na ni kroky správce daně dopadají negativně, nicméně předkládaná tvrzení a podklady neprokazují, že by jí vznikla nepoměrně větší újma. Stěžovatelka jakožto podnikatelka na sebe již od začátku bere tzv. podnikatelské riziko, přičemž ji nelze zprostit jejich daňových povinností. Stěžovatelka měla uzpůsobit svůj model podnikání takovým způsobem, aby byla schopna dostát svým povinnostem.

[8] Žalovaný dále připomněl, že stěžovatelka v žádosti o přiznání odkladného účinku žalobě ze srpna 2022 sama uváděla, že její podnikatelská činnost je doposud zisková, a proto nelze přijmout, že jí hrozící újma je reálná a bezprostřední. Majetkové poměry stěžovatelky navíc nejsou dostatečně doloženy. Nebylo prokázáno, že by její majetková situace vykázaná k 31. 12. 2021 a k 31. 12. 2022 neumožňovala úhradu doměřené daně. K roku 2023 byl předložen pouze výkaz zisků a ztrát k 30. 6. 2023. Argumentace úpadkem a podáním insolvenčního návrhu je zcela hypotetická a jakkoliv nepodložená. Ačkoliv se může jevit doměřená daňová povinnost relativně vysoká, samotná výše daňové povinnosti nemůže být bez dalšího důvodem pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Žalovaný považuje taktéž za podstatné, že stěžovatelka ani nevyužila instituty, které jí umožňují bezprostřední výkon rozhodnutím uložené povinnosti dočasně suspendovat, tj. žádat o posečkáni daně či splátkování doměřené daně.

pokračování

[9] Ke stěžovatelkou zmíněné judikatuře žalovaný uvedl, že stěžovatelka jednotlivé citované věty z odkazovaných rozsudků vytrhává z kontextu, nebo dokonce přímo vědomě vynecháním části věty mění jejich smysl a význam.

[10] Nadto má žalovaný za to, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti by se mohlo dotknout důležitého veřejného zájmu, tj. zájmu státu a společnosti na řádném a včasném výběru daně. Stěžovatelka dobrovolně neuhradila dlužnou daň dle napadeného rozhodnutí, a proto byla za účelem její úhrady nařízena daňová exekuce, přičemž nebyla prozatím zcela uhrazena. Žalovaný pochybuje, zda by v případě přiznání odkladného účinku kasační stížnosti byla stěžovatelka schopna doměřenou daň v budoucnu uhradit.

[11] Podle § 107 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), nemá kasační stížnost odkladný účinek. NSS jej však může na návrh stěžovatele přiznat; ustanovení § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. se užije přiměřeně. Jedná se o institut výjimečný, jehož účelem je chránit adresáta veřejné správy před případnými neodstranitelnými negativními následky aktu veřejné správy (srov. usnesení NSS ze dne 27. 1. 2012, č. j. 2 As 132/2011-115). Je-li odkladný účinek přiznán, pozastavují se ty účinky napadeného správního rozhodnutí, které z povahy věci pozastavit lze (tj. uložené právní povinnosti nelze vynucovat, přiznaná oprávnění nelze uplatňovat, odejmutá oprávnění zůstávají zachována, atd.).

[12] Při rozhodování o odkladném účinku kasační stížnosti NSS zjišťuje kumulativní splnění zákonných předpokladů ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s., tj. 1) výraznou disproporcionalitu újmy způsobenou stěžovateli v případě, že účinky napadeného rozhodnutí nebudou odloženy, ve vztahu k újmě způsobené jiným osobám, pokud by účinky rozhodnutí odloženy byly, a 2) absenci rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[13] V nyní projednávaném případě stěžovatelka svůj návrh odůvodnila tím, že jí správce daně svým postupem znemožňuje výkon podnikatelské činnosti, což může vést až k ohrožení její existence.

[14] Kasační soud proto přistoupil k poměrování újmy, která by mohla stěžovatelce vzniknout nepřiznáním odkladného účinku, a újmy, která by mohla vzniknout jiným osobám, pokud by k odložení účinků jinak závazného rozhodnutí došlo. Dospěl přitom k závěru, že stěžovatelčina tvrzení neodůvodňují přiznání odkladného účinku.

[15] Nejvyšší správní soud na úvod poznamenává, že i když stěžovatelka nedisponuje finančními prostředky k úhradě doměřené daně a penále, nejedná se o nepoměrně větší újmu, než jaká hrozí jiným osobám. Pokud by soud přiznal odkladný účinek kasační stížnosti pokaždé, nebyl-li by stěžovatel schopen dlužnou daň uhradit, nacházeli by stěžovatelé nedisponující finančními prostředky *de facto* ve výhodnějším postavení. Zákonodárce však vyhradil přiznání odkladného účinku pouze pro výjimečné případy. Skutečnost, že kasační stížnost směřující ve svém důsledku proti platebnímu výměru správce daně odkladný účinek ze zákona nemá, není samoučelná (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2020, č. j. 5 Afs 50/2020-32).

[16] Stěžovatelka v řízení před krajským soudem žádala o přiznání odkladného účinku žalobě dvakrát, krajský soud jí však ani v jednom případě nevyhověl a odkladný účinek žalobě nepřiznal.

[17] Rozhodnutí správce daně (platební výměr) je exekučním titulem a z doložených listin v posuzované věci je zřejmé, že správce daně k vymáhání daňové povinnosti přistoupil. V současné době stěžovatelku tíží především dva exekuční příkazy ze dne 8. 6. 2023, kterými byla nařízena daňová exekuce příkázáním pohledávky z jejích bankovních účtů. Dále správce daně zřídil zástavní právo k nemovitostem stěžovatelky, jejichž prodej nařídil exekučním příkazem ze dne 29. 7. 2022. Z obsahu spisového materiálu však nevyplývá, že by k prodeji nemovitostí doposud došlo. Prozatím tak byly v elektronické dražbě prodány pouze dva automobily a tři nákladní přívěsy patřící stěžovatelce. V tomto ohledu není zcela zřejmé, proč stěžovatelka tvrdí, že je výkonem napadeného rozhodnutí ohrožena platba zákonného povinného ručení, když sama zároveň uvádí, že automobily již byly prodány (a o vlastnictví dalších automobilů se nezmiňuje).

[18] Nejvyšší správní soud je však toho názoru, že stěžovatelce poskytuje ochranu primárně zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, případně následná žaloba směřující proti rozhodnutí vydanému právě ve vymáhacím řízení (tj. proti exekučním příkazům), nikoli v řízení o žalobě proti (dodatečnému) platebnímu výměru. Jak Nejvyšší správní soud vyslovil již v usnesení rozšířeného senátu ze dne 19. 2. 2019, č. j. 1 Afs 271/2016-53, č. 3873/2019 Sb. NSS, soudní ochranu proti zásahu do veřejných subjektivních práv, způsobenému vedením daňové exekuce, poskytuje především žaloba proti exekučnímu příkazu, proti kterému je možno se bránit přímo správní žalobou (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 11. 2020, č. j. 1 Afs 386/2020-59 a ze dne 1. 9. 2021, č. j. 6 Afs 247/2021-23).

[19] Z tvrzení stěžovatelky v návrhu na přiznání odkladného účinku vyplývá, že neúspěšně požádala o odklad daňové exekuce, ale pouze ve vztahu k exekučnímu příkazu, na základě něhož došlo k prodeji automobilů a nákladních přívěsů, jež vlastnila. V případě daňové exekuce prodejem nemovitostí stěžovatelka neuvedla, zdali žádala správce daně o její odklad.

[20] Podle § 181 odst. 1 daňového řádu může správce daně *daňovou exekuci na návrh dlužníka nebo z moci úřední částečně nebo zcela odložit, zejména šetří-li se skutečnosti rozhodné pro zastavení daňové exekuce, vyloučení předmětu exekuce ze soupisu věcí nebo podmínky pro posečkání úhrady nedoplatku*. Pokud by později byl exekuční titul v důsledku soudního přezkumu zrušen, pozbylo by vedení daňové exekuce svůj předmět. Na takovou situaci pak výslovně pamatuje § 181 odst. 2 písm. a) a b) daňového řádu, podle něhož správce daně na návrh příjemce exekučního příkazu nebo z moci úřední daňovou exekuci zcela nebo zčásti zastaví, pokud pro její nařízení nebyly splněny zákonné podmínky nebo odpadl důvod, pro který byla daňová exekuce nařízena. Rozhodovací praxe Nejvyššího správního soudu pak dovodila možnost satisfakce pro daňový subjekt v podobě úroku z nezákonně vedené daňové exekuce ve dvojnásobné výši (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 11. 2016, č. j. 7 Afs 299/2015-61, č. 3515/2017 Sb. NSS).

pokračování

[21] V tomto kasačním řízení přezkoumává Nejvyšší správní soud rozhodnutí o doměření daně, které však samo o sobě stěžovatelce nepůsobí bezprostřední újmu nezbytnou pro přiznání odkladného účinku. Právní řád navíc stěžovatelce poskytuje právní nástroje ochrany ať už před vymáhacím řízením (posečkání daně), tak i v něm (odklad exekuce). Pokud správce daně vydal ve věci stěžovatelčiných daňových povinností exekuční příkazy, bylo na stěžovatelce, aby tyto nástroje případně využila. Není proto důvod, aby odkladný účinek, který má z povahy věci mimořádnou povahu, výše uvedené prostředky ochrany – v řízení o kasační stížnosti týkající se dodatečných platebních výměrů – nahrazoval.

[22] Jelikož Nejvyšší správní soud neshledal, že by stěžovatelce hrozil vznik nepoměrně větší újmy, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, nezabýval se ani druhou podmínkou pro jeho přiznání, tj. případným rozporem s důležitým veřejným zájmem.

[23] Nejvyšší správní soud připomíná, že usnesení o přiznání či nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti je svou podstatou rozhodnutím předběžné povahy a nelze z něj předjímat rozhodnutí o věci samé.

[24] Podání návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podléhá soudnímu poplatku ve výši 1000 Kč podle položky 20 sazebníku soudních poplatků, který je přílohou zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích (dále jen „zákon o soudních poplatcích“). Podle § 7 odst. 1 zákona o soudních poplatcích je tento poplatek splatný vznikem poplatkové povinnosti. Povinnost zaplatit soudní poplatek za podání návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti vzniká dnem právní moci rozhodnutí, jímž bylo o návrhu rozhodnuto a v němž byla navrhovateli uložena povinnost soudní poplatek zaplatit [§ 4 odst. 1 písm. h) zákona o soudních poplatcích, *per analogiam*; srov. k tomu usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2012, č. j. 1 As 27/2012-32]. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto usnesení.

[25] Soudní poplatek lze zaplatit vylepením kolkových známek na přiloženém tiskopisu nebo bezhotovostně převodem na účet soudu číslo: **3703-46127621/0710**, vedený u České národní banky, pobočka Brno. Závazný **variabilní symbol** pro identifikaci platby je: **1020325522**.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V případě placení kolkovými známkami je třeba nalepit vždy oba jejich díly (neznehodnocené) na tiskopis na vyznačeném místě, tiskopis podepsat a vrátit jej označenému soudu.

V Brně dne 26. září 2023

Mgr. Eva Šonková

2 Afs 255/2022

předsedkyně senátu

pokračování

Nejvyšší správní soud
Moravské náměstí 6
Brno

sp. zn. 2 Afs 255/2022

Vyhovuji výzvě a zasílám Nejvyššímu správnímu soudu v kolkových známkách určený soudní poplatek.

podpis

.....

↓ místo pro nalepení kolkových známek ↓